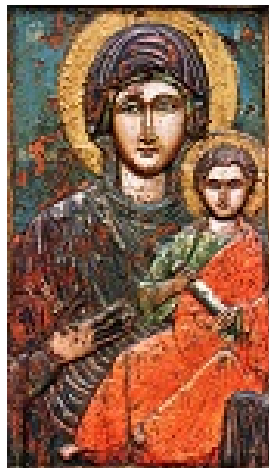

Ορθόδοξος Συναξαριστής :: <https://www.saint.gr>

Σύναξη της Παναγίας Τρυφώτισσας στην Αλεξανδρούπολη

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: <http://www.saint.gr/4441/saint.aspx>
για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες
κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 19/8/2018 10:59:00 πμ

Δημιουργία εγγράφου: 21/01/2025 02:53:48

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Άγνωστη

Ημ/νια Βίου: 19/8/2018 10:59:00 πμ

Βιογραφία

Μέσα στο δεξιό κλίτος του Μητροπολιτικού Ναού του Αγίου Νικολάου στην Αλεξανδρούπολη, ξεχωρίζει η φορητή εικόνα της Παναγίας της Τρυφώτισσας (ή Τριφώτισσας). Ένα έργο ανάγλυφο του 13ου αιώνα μ.Χ., εξαιρετικής τεχνικής και σπάνιας ομορφιάς, που μεταφέρθηκε από πρόσφυγες από την περιοχή της Αίνου στις αρχές του 20ου αιώνα. Πρόκειται για μία εικόνα ξύλινη ανάγλυφη με επίστρωση από σπάνιες χρωστικές ουσίες.

Η Παναγία ΜΗ(ΤΗ)Ρ Θ(Ε)ΟΥ Η ΤΡΥΦ(ΩΤΙ)ΣΑ, εικονίζεται σε χαμηλό ανάγλυφο, μετωπικά, στον τύπο της Οδηγήτριας, υποβαστάζοντας τον Ιησού Χριστό στο καλυμμένο με το μαφόριο αριστερό χέρι της, κρατώντας κλειστό ειλητάριο. Οι εκφράσεις των προσώπων, οι ευκρινείς πτυχωσεις των ενδυμάτων, οι φωτοσκιάσεις στα πρόσωπα και η παντελής έλλειψη κάθε επίπεδης επιφάνειας στις μορφές, μας δίνουν ένα τέλειο συνδυασμό γλυπτικής και ζωγραφικής της μεσοβυζαντινής περιόδου. Τα μεγάλα αμυγδαλωτά μάτια της Παναγίας της έδωσαν το ασυνήθιστο επίθετο Τρυφώτισσα, επειδή συγκεντρώνουν επάνω τους όλη την ένταση της μορφής της και επειδή οι χριστιανοί της ευρύτερης περιοχής της Αίνου κατέφευγαν στην χάρη της όταν οι αντανάκλασεις των ακτίνων του ήλιου πάνω στις πολλές αλυκές τους έβλαπταν την όραση.

Ο κ. Χαράλαμπος Πέννας, αρχαιολόγος γράφει για την εικόνα:

«...Είναι λαξευμένη και ζωγραφισμένη σε μονοκόμματο ξύλο δουλεμένο έτσι ώστε να σχηματίζεται ολόγυρα αυτόξυλο πλαίσιο με την χαρακτηριστική λοξότμητη γλυφή του. Ο αυθεντικός πίνακας είναι μικρότερος, μονάχα η δεξιά του πλευρά στο επάνω μέρος διατηρεί την αρχική μορφή του ενιαίου πλαισίου, οι άλλες τρεις, προεκτεινόμενες και σ' ένα τμήμα της τετάρτης, κόπηκαν και προσαρμόστηκαν αντίστοιχα κομμάτια ξύλου αντικαθιστώντας το αρχικό πλαίσιο. Στο φόντο της εικόνας δίνεται με λευκά γράμματα, συντομογραφικά, το επώνυμο της Παναγίας ΜΗ(ΤΗ)Ρ Θ(Ε)ΟΥ Η ΤΡΥΦ(ΩΤΙ)ΣΣΑ και με βραχυγραφίες το επώνυμο του Χριστού.

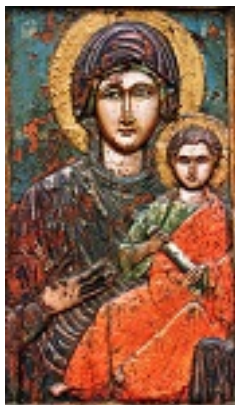
Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Παναγίας είναι το επώνυμο και η ξυλόγλυπτη τεχνική της: συνυπάρχουν ταυτόχρονα δύο διαφορετικές τεχνολογίες, ένας συνδυασμός γλυπτικής και ζωγραφικής.

Παρά τις διαφορές του υλικού και του θέματος βρίσκει αναλογίες με την Παναγία της Δέησης στα ψηφιδωτά της Μονής της Χώρας στην Κωνσταντινούπολη, που χρονολογούνται στα 1324 μ.Χ. Παρόλο που η Παναγία της Κωνσταντινούπολης δεν αποδίδεται μετωπικά, το σχήμα και οι φωτοσκιάσεις στο πρόσωπο, ιδιαίτερα στα βλέφαρα που τονίζονται με τις λεπτές σκουρόχρωμες γραμμές, καθώς και οι πτυχές του μαφορίου στον ώμο δείχνουν ένα πίο άμεσο συσχετισμό ανάμεσα στα δύο έργα, πράγμα που επιβεβαιώνεται από το βαθμό πλαστικότητας του προσώπου και από το ρυθμικό σύστημα των πτυχών του ώμου. Το ανάγλυφο της εικόνας μας δίνει τη δυνατότητα να τη συγκρίνουμε με μαρμάρινα ανάγλυφα. Μιά σύγκριση προσφέρουν τα γλυπτά που απαρτίζουν το τόξο ενός κιβωρίου στο Μουσείο της Κωνσταντινούπολης και προέρχονται από την Μονή του Λιβός. Από γλυπτικής πλευράς εμφανίζουν ομοιότητες η σχέση του επιπέδου φωτοστεφάνου, από τη μιά με το φόντο και από την άλλη με τα πρόσωπα που προβάλλονται σ' αυτό, καθώς και η συνύπαρξη μιάς λιτής γραμμικότητας πτυχών με την πλαστικότητα στην απόδοση των προσώπων.

Ο συνδυασμός γλυπτικής και ζωγραφικής, οι ευκρινείς πτυχώσεις του πολύπτυχου μαφορίου, το ωραίο ωοειδές πρόσωπο με τα ανεπαίσθητα μελαγχολικά μάτια και οι ελλειψοειδείς ζωγραφισμένες κόρες, οι φωτοσκιάσεις στο πρόσωπο με ωχρορόδινα χρώματα από τα πλάγια προς το κέντρο, η μνημειακότητα των μορφών και ιδιαίτερα της Παναγίας, οι προοπτικές βραχύνσεις, η συνύπαρξη καθαρά γραμμικών και πλαστικά αποδιδόμενων στοιχείων, η αντίθεση ανάμεσα στην ιδεαλιστική μορφή της Παναγίας και τα ρεαλιστικά χαρακτηριστικά του Χριστού, η πρόθεση να υποδηλωθεί η τρίτη διάσταση, η προσπάθεια να αποδοθεί ανατομικά η δομή των μορφών και τέλος οι αποκλίσεις των δύο μορφών από το αρχικό σχήμα αποτελούν στοιχεία που είναι σε θέση να τοποθετήσουν την εικόνα της Παναγίας της Τρυφώτισσας στο δεύτερο μισό του 13ου αιώνα.» (Χαράλαμπος Ι. Πέννας, Μάρτιος 1977 μ.Χ.).

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Σύναξη της Παναγίας Τρυφώτισσας
στην Αλεξανδρούπολη

Οπτικοακουστικό Υλικό

ΑΙΝΙΤΕΣ ΕΛΕΥΣΗ ΕΙΚΟΝΑΣ ΠΑΝΑΓΙΑ
ΤΡΥΦΩΤΙΣΣΑ

Παραπομπές

- [Ιερά Μητρόπολη Αλεξανδρουπόλεως και Τραϊανουπόλεως](#)
- [Προσκυνητής](#)